

Lär känna

Akseli Gallen-Kallela

Självporträtt, 1897, 10x8 cm, etsning, Finlands Nationalgalleri

Konstnären Axel Gallén föddes 1865 i Björneborg i Finland. Han ändrade sitt namn så att han hette Akseli Gallen-Kallela. Han är en av Finlands mest berömda konstnärer. Han målade, skulpterade, snidade, illustrerade och gjorde tryck. Han kunde det mesta. Han studerade i Paris men målade helst saker som hörde ihop med Finlands natur och Finlands historia. Han dog 1931.

Provar på det mesta

Akseli växte upp i en stor familj, han hade 11 syskon. Hans föräldrar skickade i väg honom till Helsingfors för att gå i skolan. På kvällarna gick han på olika kurser i teckning och bild.

Det tyckte han var roligt, och han bestämde sig för att bli konstnär. Han fick en privatlärare i måleri. Akseli testade det mesta – han ritade, målade, designade, täljde, snidade, tryckte, karvade och byggde. Han var en mångsidig konstnär.

Går på skola i Paris

Efter många år med konstlektioner i Helsingfors åkte Akseli Gallen-Kallela år 1884 till Frankrike. I Paris gick han på en fin konstskola och träffade många andra konstnärer från hela världen. Han lärde sig många nya saker och testade att måla i nya stilar. Han reste mycket mellan Frankrike och Finland. Hemma i Finland väntade hans flickvän Mary på honom.

En viktig bok för Finland får illustrationer

I början av 1800-talet blev Finland mer och mer ett eget land. Förut hade landet tillhört andra länder, så som Ryssland och Sverige. Vid den här tiden skrev en man som hette Elias Lönnrot ner gamla sagor och berättelser om Finland och samlade dem i en stor bok som fick namnet *Kalevala*. Texten består av många olika dikter som beskriver det gamla Finland. Det var nästan som en saga – om kampen mellan det goda och det onda. Akseli Gallen-Kallela gjorde bilder till boken och de blev väldigt omtyckta av många. Det lilla svart-vita konstverket på

Gosse och kråka, 1884, olja på duk, 86x72 cm, Finlands Nationalgalleri

den nakna, ledsna kvinnan vid älven är en detalj till en av alla hans Kalevala-bilder. Först år 1917 blev Finland helt och hållet ett eget land.

Fina priser och medaljer

Det gick bra för Akseli. Och han blev berömd långt utanför Finlands gränser. Som allra bäst gick det år 1900 på den stora utställningen i Paris – Världsutställningen. Då fick Akseli visa upp mycket av det han målat och alla tyckte det var väldigt bra. Han fick fina priser för det han hade målat, flera medaljer i guld och silver. Efter framgången i Paris fick han möjlighet att göra stora väggmålningar i flera olika fina byggnader i Finland. Väggmålningarna kallas för fresker. Han reste mycket i världen och bodde med sin familj på många olika plaster. När han var på resa genom Sverige 1931 fick han lunginflammation och dog i Stockholm.

Vid Tuonela älv, ca 1904, etsning på papper, 18x21 cm Nationalmuseum